

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду

На седници Наставно-научног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду одржаној 25. 04. 2018. године одређена је Комисија за преглед и оцену докторске дисертације коју је Горан Павловић, мастер, предао под насловом „Поетика простора у делу Милоша Црњанског“. У Комисију су именовани: др Радивоје Микић, редовни професор Филолошког факултета у Београду (ментор); др Слађана Јаћимовић, ванредни професор Учитељског факултета у Београду и др Милан Алексић, доцент Филолошког факултета у Београду. Одлука Већа уручена је Комисији 27. 04. 2018. године. Комисија има част да Већу Филолошког факултета поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је формирао Комисију:

25. 04. 2018. Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду

2. Састав Комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан Комисије запослен:

1. др Радивоје Микић, редовни професор, наука о књижевности, српска књижевност, 2005. Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, Филолошки факултет Универзитета у Београду, ментор;

2. др Слађана Јаћимовић, ванредни професор, књижевност, 2013.

Катедра за српски језик, књижевност и методiku српског језика и књижевности, Учитељски факултет Универзитета у Београду, члан комисије;

3. др Милан Алексић, доцент, наука о књижевности, српска књижевност, 2014.

Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, Филолошки факултет Универзитета у Београду, члан комисије.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног од родитеља и презиме:

Горан, Тадија, Павловић

2. Датум рођења, општина и република:

17. 03. 1969, Београд, Србија

3. Датум одбране, место и наслов мастер-рада:

2010, Филолошки факултет Универзитета у Београду, „Трагични лик Максима Црнојевића“

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

„Поетика простора у делу Милоша Црњанског“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација Горана Павловића, мастера, садржи 286 страница, организована је у девет поглавља (Увод, Лирика Итаке, Дневник о Чарнојевићу, Суматра, Стражилово, Србија, Ламент над Београдом, Сеобе, Закључак). На крају дисертације налази се библиографија, подељена у три целине (Извори, Општа литература, Цитирана литература).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Проучаваоци књижевног дела Милоша Црњанског, у распону од, примера ради, Марка Ристића и његовог критичког осврта на роман „Сеобе“ са краја двадесетих година прошлог века до Новице Петковића и његове књиге „Лирске епифаније Милоша Црњанског“ са краја деведесетих година, указивали су, свако из свог угла и сагласно потребама своје анализе, на значај простора у обликовању слике света у песничким и прозним делима овог великог српског писца. А пошто су и теоретичари књижевности, почев од оних који се баве усменим прозним облицима, међу којима средишње место има бајка, до оних који, полазећи од основних ставова феноменологије, настоје да укажу на значај простора у градњи сваке слике света у књижевном тексту, простору посвећивали све већу пажњу, сасвим је логично што се јавља све више интерпретативних подухвата који за основни циљ имају осветљавање улоге простора у књижевним световима великих писаца, посебно оних који припадају корпусу модерне и авангардне књижевности. А један од таквих писаца у српској књижевности је, ван сваке сумње, Милош Црњански. Уводећи у српску књижевност, непосредно после Првог светског рата, велики број новина, Црњански је, поред осталог, пажњу посветио и књижевној употреби простора.

Полазећи од онога што је у критичкој литератури о Црњанском добро познато, мастер Горан Павловић је одлучио да у својој докторској дисертацији у средиште своје аналитичке пажње

постави проблем простора, имајући пре свега у виду запажање Миле Стојнић да је у делима овог писца „уочљива преваленција топонима“ (Суматра, Стражилово, Србија, Итака, Тоскана, Београд, Лондон и сл.), што значи да имагинација Црњанског простор третира као саму основу књижевног света, тачније речено као саму основу књижевне слике света. Исто тако, имајући у виду и критичарске анализе, попут оне коју је извео Петар Џаџић у својој сада већ класичној студији „Простори среће у делима Милоша Црњанског“ (у другом, знатно измењеном издању наслов је промењен у „Повлашћени простори Милоша Црњанског“). Наиме, у овој студији Џаџић је, полазећи од два типа ситуација у којима се налазе јунаци у прозним делима или лирски субјект у песничким остварењима, аналитички засновао и теоријским ставовима поткрепио тезу о томе да у делима овог писца увек постоје два простора. Онај у коме се јунак или лирски субјект налази и у коме пати и неки далеки и ,по правилу, недосежни простор за којим он чезне и према коме се непрекидно креће, што маштенски, што стварно. И то је карактеристика свих књижевних дела Милоша Црњанског, од песме „Суматра“ до „Романа о Лондону“. Мада се није непосредно освртао на аналитичку позицију Петра Џаџића, сасвим је очигледно да ју је Новица Петковић, као и неки други тумачи, прихватио и да је своју концепцију Црњанског као „песника чулне истанчаности“ усклађивао онолико колико је потребно са Џаџићевим увидима.

Заснивајући своју аналитичку перспективу и на досадашњим критичким увидима о делу Милоша Црњанског и на књижевно-теоријским концепцијама које су, у основи, феноменолошке, мастер Горан Павловић је одлучио да за предмет анализе узме дела из оне фазе у раду овог писца која је у знаку авангардне поетике, придружујући његовим раним делима само дужу песму/поему „Ламент над Београдом“, дело у коме је простор основа за стављање у погон, односно за дејство песничке имагинације. Остављајући по страни и готово читаву другу фазу у стваралаштву Црњанског (на дела из ове фазе се само упућује, указује се, другим речима, на понављање одређених поступака у књижевном коришћењу простора), али и његове путописе, попут „Љубави у Тоскани“, мастер Горан Павловић је преузео ону врсту ризика која је у оваквим пословима неизбежна. С једне стране, анализа простора у свим делима Милоша Црњанског би био тешко остварив, мада не и у потпуности немогући задатак, посебно ако би тумач имао жељу да укаже на специфичност простора баш у сваком делу овог великог писца, а, с друге стране, ако је Милош Црњански писац који је одређене поступке, после њиховог усвајања и испитивања у раној фази, без већих измена уводио у готово сва своја остварења, онда и нема потребе да се, на много примера, показује оно што је, мање-више, очигледно – да овај писац има системски засновану поетику, која познаје варијације али не зна за суштинске промене, барем у сфери основних аспеката склапања књижевног текста. Сасвим је очигледно да је мастер Горан Павловић, можда и мимо свесне намере, имао у виду резултате до којих је у својој студији „Сан Вука Исаковича“ дошао Новица Петковић, показујући врло јасно да је Црњански синтаксу коју је изградио за потребе књиге „Лирика Итаке“, без већих измена, користио и у својим прозним делима, стављајући нам тако до знања да материјално утеловљени поступак код овог писца води ка другим слојевима књижевног текста, а посебно ка сфери семантике књижевног текста .

И мада његова докторска дисертација није класично књижевно-историјски засновано тумачење основних одлика једног књижевног опуса, пошто му је основни циљ била проблемска интерпретација, мастер Горан Павловић је, посебно у уводном делу али и касније кад год му се чинило да за тим има потребе, у аналитички видокруг укључивао и књижевно-историјске

чињенице, посебно оне међу њима које могу бити коришћене као мост ка поетичко-семантичким карактеристикама дела Милоша Црњанског. Започињући своју дисертацију указивањем на чињеницу да је већ у насловима бројних својих дела Црњански упућивао на простор, мастер Горан Павловић је дошао у прилику да укаже и на околност да и у песмама и у прозним делима Милоша Црњанског јунак и лирски субјект показује жељу да буде на другом месту, да изађе из простора који га непосредно окружује. И пошто има једну веома корисну склоност, склоност да повезује конкретни књижевни текст и проблеме који се поводом њега отварају са ширим кругом питања од којих су нека и књижевно-теоријска, мастер Горан Павловић врло често скреће пажњу и на чињеницу да тај простор према коме се јунак/лирски субјект маштенски креће није утопијски простор већ реални, у тзв. стварности постојећи простор који за јунака/лирског субјекта има све одлике жељеног простора. И на тој претпоставци почињу и Павловићева поетичка запажања, посебно она која се тичу околности да је, кад је поетика у питању, Милош Црњански један од најрепрезентативнијих наших експресиониста, пошто је његов суматраизам само једна од варијаната експресионизма и пошто је код Црњанског видљив напор да се рад песничке имагинације повеже са најопштијим одликама самог тренутка у времену (отуда толико инсистирања да је књижевност коју Црњански пише, по његовим речима, „послератна“, заснована на искуству које реалну историјску димензију укршта са оном митолошком, што је Горан Павловић више него добро осветлио у својој дисертацији, посебно у анализи „Лирике Итаке“, показујући тако и како изгледа читање једног књижевног текста у контексту који он и допушта и призива, контексту који, без остатка, омеђују, с једне стране, митологија а, с друге стране, античка књижевност). А једна од веома важних поетичких одлика експресионистичке књижевности је, поред чињенице да у експресионизму „наше ја преплављује свет“ (Паул Хатвани), опсесија кретањем, динамиком. Кретање и динамика призивају простор као своју основну претпоставку и отуда је фигура путника једна од централних фигура експресионистичке књижевности (у српској књижевности су примери за то, поред Милоша Црњанског, и Растко Петровић и Раде Драинац).

У свакој докторској дисертацији, као и у сваком интерпретативном подухвату који долази после других тумачења једног књижевног текста или једног опуса у целини, један од проблема је и однос према претходним тумачењима. Мастер Горан Павловић је јако добро упућен и у књижевно-теоријску и у књижевно-критичку литературу, тако да је врло добро успевао да повезује различите области књижевно-научних знања. А пошто га је поетика експресионизма упућивала ка феномену песничке имагинације, сасвим је логично што је у обликовању основних аналитичких полазишта он користио ону струју феноменолошког мишљења која од Гастона Башлара води ка нашим савременицима, једнако као што је врло успешно користио критичарска запажања о поезији и прози Милоша Црњанског, у распону од, примера ради, Бранка Лазаревића и Марка Ристића до Слађане Јаћимовић. За разлику од доброг броја наших тумача књижевности који воле да се стављају изнад својих претходника и да користе позицију онога ко долази после њих, мастер Горан Павловић је настојао да врло тачно пренесе становиште неког од тумача Црњанског и да укаже на његову аналитичку вредност. Примера ради, преузимајући једно место из огледа „Лирика г. Црњанског“ из сада тако далеке 1921. године, на које се пре њега у студији „Лирика Милоша Црњанског“ позвао и Новица Петковић у намери да покаже како је Лазаревић интуитивно добро описао један авангардни књижевни поступак који су добро сагледали руски формалисти, а Виктор Шкловски особито, Горан Павловић, изнад свега, настоји да покаже колико

је Лазаревићев опис поетичких карактеристика „Лирике Итаке“ употребљив као аналитички инструмент и данас, после толико деценија. Исто тако, кад говори о Црњанском као о „ваздушном сањару“, мастер Горан Павловић ће настојати да покаже у којој мери су тачна запажања Новице Петковића о томе да је „Црњански увео ваздух у српску књижевност“, само што Павловић не остаје само на овој констатацији већ кроз анализу појединих песама настоји да покаже суштину Црњансковог етеризма.

Ако треба одредити природу методе коју мастер Горан Павловић примењује у својој дисертацији, онда треба рећи да је у питању метода интерпретације, односно књижевна херменеутика, пошто је више него очигледно, посебно онда када су предмет анализе уистину значајна дела Милоша Црњанског, као што су његове поеме и два романа, да се Павловићева запажања подједнако тичу и самог облика/жанровских својстава и онога што спада у семантичку сферу књижевног текста. А као типичан представник авангарде, Милош Црњански је имао потребу да читав низ конвенција (примера ради, тзв. везани стих) најпре разграђује а онда их у измењеном облику поново уводи у своје текстове, градећи задивљујуће прецизно компоноване лирске целине. Отуда је логично што је мастер Горан Павловић толику аналитичку пажњу посветио поеми „Стражилово“, видећи у њој не само изузетно доследно реализован један композициони модел већ и одразе оних тематских елемената који ће добити средишње место у његовим путописима, али и рефлексе поетичких тенденција које су дошле до изражаја у књижевности романтизма, посебно код Бранка Радичевића и Лазе Костића. Отуда је и било могуће да анализа поеме „Стражилово“ покаже колико је поезија Милоша Црњанског снажно ослоњена на нашу песничку традицију, једнако као што је Павловић успео да покаже колико се једно лирско дело чврсто повезује са другим делима Црњанског, у распону од песме „Суматра“ до путописа и романа. Ако треба тражити део дисертације у коме је мастер Горан Павловић дао пуну меру својих интерпретативних способности, онда је то, нема сумње, тумачење романа „Сеоба“. Оно не само што је најразумљивије, не само што, на изванредан начин, у себи обједињава све проблеме којима се Павловић бавио, већ је и добар пример за плодан сусрет истраживачке страсти и књижевног текста који ту страст тражи и подразумева. Полазећи од онога што је у досадашњим тумачењима више пута истицано (лирска својства овог романа, посебан начин приказивања пејзажа који је жив и динамичан, компонован у душевном хоризонту књижевног јунака, указивање на дубоку везу између човека и природе, а врхунац овог тематског смера је свакако онај „бескрајни плави круг“ у који су загледи јунаци Милоша Црњанског, повезивање, и у доживљају неког од јунака и у специфично заснованој приповедачкој оптици, реалног/историјског и маштенског/фантазмагоричног градива, укључивање оног тематског слоја који омогућава да се реализују метафизички квалитети и сл.) , мастер Горан Павловић је настојао да покаже зашто је овај роман Милоша Црњанског у исто време и једно од најзначајнијих дела модерне српске књижевности и образац једног типа композиције (у питању је тзв. прстенаста композиција, пошто је и на почетак и на крај романа смештена иста сцена, само су њени елементи на крају подвргнути инверзији). Чврсто се држећи онога што текст Милоша Црњанског садржи али се упућујући и ка ономе што се у аналитичарев видокруг укључује посредством контекстуалних аспеката, Горан Павловић је дао једно тумачење „Сеоба“ које, у исто време, има и чврсту интерпретативну логику и утемељеност у поетичке оквире авангардне књижевности.

Сумирајући аналитичке резултате до којих је дошао у својој докторској дисертацији,

мастер Горан Павловић ће најпре указати на чињеницу да се и лирски субјект у песмама Милоша Црњанског и јунаци у његовим романима крећу од завичајног простора ка другим типовима простора који могу на различите начине да буду конкретизовани, а међу тим просторима је посебно важан онај простор који се јунацима указује не само у некој врсти утопијске визије већ и у чисто метафизичкој аури, као резиме онога што је Марко Ристић означио као „немогућ живот“, у коме се, по његовом мишљењу, најпре обрео Вук Исаковић. Такав доживљај простора и такав однос према њему проистичу из суматраизма, централног поетичког елемента у опусу Милоша Црњанског, поетичког елемента који је баш књижевну слику простора тражио за своју потпуну реализацију. „Везе, досад непосматране“ о којима је реч у делима Милоша Црњанског не треба видети само као прост рефлекс једне поетике, већ у њима треба видети и потребу да се изађе из оне тегобе коју је донела криза хуманистичких вредности после Првог светског рата, криза о којој је сам Црњански најпотпуније говорио у „Објашњењу Суматре“, везујући за њу потребу да се промени и живот и књижевност. Анализа поема и романа Милоша Црњанског је омогућила Горану Павловићу да покаже како се обликује онај дубоко меланхолични доживљај човековог положаја у свету и животу који је Никола Милошевић, један од најбољих тумача овог писца, био спреман да види као једну специфичну филозофску визију која се складно подударала са основним импулсима модерне културе, културе која се суочава са пражњењем вредносних поља и уласком у неку врсту перманентне кризе самог хуманитета. А Црњански је излаз из те кризе покушао да нађе у успостављању новог односа између човека и простора. То је основни тематски елементи докторске дисертације мастера Горана Павловића.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Докторска дисертација „Поетика простора у делу Милоша Црњанског“ мастера Горана Павловића је настала као резултат настојања да се једна од основних компонената сваке књижевне слике света, а то је простор, доведе у везу са поетиком Милоша Црњанског, на једној страни, и да се, на другој страни, покаже које су карактеристике слике простора у песничким и прозним делима овог великог српског писца. Определивши се за методу интерпретације, за помно читање књижевног текста и откривање његових семантичких слојева, Горан Павловић је, онолико колико је било потребно, користио и књижевно-теоријску и књижевно-историјску сазнања. Пажљиво анализирајући сва репрезентативна остварења из тзв. авангардне фазе у стваралаштву Милоша Црњанског и додајући им тзв. заветну песму „Ламент над Београдом“, Горан Павловић је хтео да укаже на системски карактер пишчеве поетике, односно на чињеницу да је он, у скоро свим својим делима, настојао да оствари један циљ – да изрази доживљај света и живота човека који је дубоко несрећан и који пати у простору за који је непосредно везан и који срећу и утопијску визију живота везује за неки далеки и недосежни, метафизички постулирани простор. Тако лирски субјект у песмама и јунаци у романима Милоша Црњанског виде своју егзистенцијалну позицију, чак и онда кад је она директно повезана са историјском сфером, са оним садржајима који су последица једне дубоке кризе вредности.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Тумачећи дела Милоша Црњанског из једне специфичне перспективе, из угла који подразумева моделовање слике простора у поезији и прози, мастер Горан Павловић је показао да уме да аналитички расклапа књижевне текстове високе сложености, књижевне текстове на којима су се већ огледали неки од наших најбољих тумача књижевности, посебно они из друге половине прошлог века. Уважавајући њихове резултате, али одлазећи даље онолико колико је то могуће, Горан Павловић је дело Милоша Црњанског, због потпуније анализе, поставио у врло широко засновани контекст, контекст који, на једном крају, обликују митологија и античка књижевност, а, на другом крају, појаве у српској књижевности, посебно оне од романтизма наоколо, не губећи никад из вида чињеницу да Црњански припада књижевности авангарде која према свим видовима традиције има специфичан однос. Због тога се и може рећи да редукција пишевог опуса на дела из првог периода његовог стваралаштва није умањила вредност аналитичких увида и закључака, пошто је сасвим очигледно једно – Горан Павловић има свој поглед на дело Милоша Црњанског и тај поглед уме да заступа и брани у свакој појединачној интерпретацији и у дисертацији као целини.

VIII БИБЛИОГРАФИЈА НАВЕДЕНА У ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

A. Изворна литература

1. Crnjanski, Miloš. *Dnevnik o Čarnojeviću i druga proza*. Beograd: Nolit, 1983.
2. Crnjanski, Miloš. *Drame*. Beograd: Nolit, 1983.
3. Crnjanski, Miloš. *Eseji*. Beograd: Nolit, 1983.
4. Црњански, Милош. *Есеји и чланци; књижевност и уметност*, I, Дела Милоша Црњанског X, књига 21, Београд: Задужбина Милоша Црњанског, 1999.
5. Црњански, Милош. *Есеји и чланци; историја, полемике, разговори*, I, Дела Милоша Црњанског XI, књиге 22 и 23, Београд: Задужбина Милоша Црњанског, 1999.
6. Црњански, Милош. *Есеји и чланци II*. Београд, Lausanne: Задужбина Милоша Црњанског, БИГЗ, СКЗ, L'Age d'Homme, 1999.
7. Црњански, Милош. *Испунио сам своју судбину* (прир. Зоран Аврамовић). Београд: БИГЗ, СКЗ, Народна књига, 1992.
8. Crnjanski, Miloš. *Kod Hyperborejaca, prva knjiga*. Beograd: Nolit, 1983.
9. Crnjanski, Miloš. *Kod Hyperborejaca, druga knjiga*. Beograd: Nolit, 1983.
10. Crnjanski, Miloš. *Pesme sa Antologijom kineske lirike i Pesmama starog Japana*. Beograd: Nolit, 1983.
11. Crnjanski, Miloš. *Putopisi*. Beograd: Nolit, 1983.
12. Црњански, Милош. *Путописи II: Путевима разним*, Дела Милоша Црњанског IX, књига 20, Београд: Задужбина Милоша Црњанског, 1995.
13. Crnjanski, Miloš. *Roman o Londonu, prva knjiga*. Beograd: Nolit, 1983.
14. Crnjanski, Miloš. *Roman o Londonu, druga knjiga*. Beograd: Nolit, 1983.
15. Crnjanski, Miloš. *Seobe*. Beograd: Nolit, 1983.
16. Crnjanski, Miloš. *Seobe, druga knjiga 1*. Beograd: Nolit, 1983.
17. Crnjanski, Miloš. *Seobe, druga knjiga 2*. Beograd: Nolit, 1983.

Б. Општа литература

1. *Авангарда (теорија и историја појма)* (прир. Г. Тешић). Београд: Народна књига, 1997.
2. *Авангарда (теорија и историја појма 2)* (прир. Г. Тешић). Београд: Народна књига, 2000.
3. *Авангарда и традиција* (анкета Књижевне речи 1980-1982) (прир. Г. Тешић). Београд: Народна књига, 2002.
4. Банковић С, Јелена. *Метаморфозе пада у делу Милоша Црњанског*. Београд: Независна издања Слободана Машића, 1996.
5. Bogdanović, Kosta. *Poetika vizuelnog*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna speditva. Novi Sad: Muzej savremene likovne umetnosti, 2005.
6. Буџинска, Ана, Марковски, Мihal Pavel. *Књижевне теорије XX века* (prev. I. Đokić-Saundepson). Beograd: Službeni glasnik, 2009.
7. Vajt, Kenet. *Visoravan albatrosa (uvod u geopoetiku)* (prev. E. Probić). Beograd: Geopoetika, 1997.
8. Васић, Драгиша. *Црвене магле*. Београд: Нолит, 1994.
9. Вучковић, Радован. *Проза српске авангарде*. Београд: Службени гласник, 2011.
10. Đergović-Joksimović, Zorica. *Utopija – alternativna istorija*. Beograd: Geopoetika, 2009.
11. *Ekspressionizam* (прир. Z. Konstantinović). Cetinje: Obod, 1967.
12. Жежељ, Мирко. „Милош Црњански“. Београд: СКГ, књ.58, бр.4, 1939, 286–287.
13. Ковач, Zvonko. „*Stražilovo* Miloša Crnjanskog, na podlozi putopisa“. Zagreb: Republika, XLIV, br. 1-2, 1988. 76-86.
14. Крлежа, Мирослав. *Хрватски Бог Марс*. Сарајево: Свјетлост, 1977.
15. Купер, Дž.К. *Илустрована енциклопедија традиционалних симбола* (prev. S. Đorđević). Beograd: Prosveta, Nolit, 1986.
16. Matvejević, Predrag. „Poetika Gastona Bašlara“. Beograd: Treći program, br. 33-II-1977.
17. Oraić Tolić, Dubravka. *Teorija citatnosti*. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske, 1990.
18. Палмије, Жан-Мишел. *Експресионизам као побуна* (prev. В. Илијин). Нови Сад: Матица српска, 1995.
19. Петковић, Новица. *Лирске епифаније Милоша Црњанског*. Београд: Српска књижевна задруга, 1996.
20. Platon. *Ijon – Gozba – Fedar*. Beograd: BIGZ, 1985.
21. Поповић, Радован. *Бескрајни плави круг*. Београд: Службени гласник, 2009.
22. Праc, Mario. *Агонија романтизма* (prev. С. Јакшић). Beograd: Nolit, 1974.
23. *Рађање модерне књижевности – поезија* (прир. S. Marić, Đ. Vuković). Beograd: Nolit, 1975.
24. Ремон, Марсел, Пуле, Жорж. *Преписка 1950–1977* (прир. П. Гроцер, прев. М. Вуковић). Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1996.
25. *Речник књижевних термина*. Београд: Институт за књижевност и уметност у Београду, Бања Лука: Романов, 2001.
26. Русе, Жан. *Нарцис романописац* (prev. Ј. Новаковић). Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1995.
27. Stamać, Ante. *Teorija metafore*. Zagreb: Centar za kulturnu djelatnost, 1983.
28. *Стражилово Црњанског. Песници* (прир. Л. Хајдуковић). Нови Сад: АлфаГраф, 2003.
29. Tatarenko, Ala. *U začaranom trouglu: Crnjanski-Kiš-Pekić*. Zajčar: Matična biblioteka „Svetozar Marković“, 2008.
30. *Уметност тумачења поезије* (прир. D. Nedeljković, M. Radović). Beograd: Nolit, 1979.
31. Хомер, *Одисеја* (prev. М. Ђурић) Београд: Дерета, 2004.
32. Cvetić, Mariela. *Das Unheimliche: psihoanalitičke i kulturalne teorije prostora*. Beograd: Orion Art, Univerzitet u Beogradu-Arhitektonski fakultet Beograd, 2011.

33. Шекспир, Вилијем. *Хамлет* (прев. Ж. Симић, С. Пандуровић). Београд: БИГЗ, 1972.

В. Цитирана литература

1. Ahmetagić, Jasmina. *Pripovedač i priča*. Leposavić: Institut za srpsku kulturu Priština/Leposavić, 2014.
2. Aristotel. *O pesničkoj umetnosti*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1988.
3. Бандић, Милош. „Стење“ Милоша Црњанског. Београд: Књижевност, XLVIII, Књ.99, бр. 5/6, 1993, 447–462.
4. Bahtin, Mihail. *Autor i junak u estetskoj aktivnosti* (prev. A. Badnjarević). Novi Sad: Bratstvo-jedinstvo, 1991.
5. Bahtin, Mihail. *Problemi poetike Dostojevskog* (prev. M. Nikolić). Beograd: Zepter Book World, 2000.
6. Башлар, Гастон. *Ваздух и снови (оглед о имагинацији кретања)* (прев. М. Вуковић). Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2001.
7. Башлар, Гастон. *Вода и снови (оглед о имагинацији материје)* (прев. М. Вуковић). Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998.
8. Bašlar, Gaston. *Zemlja i sanjarije volje (ogled o imaginaciji materije)* (prev. M. Vuković). Sremski Karlovci, Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 2004.
9. Bašlar, Gaston. *Zemlja i sanjarije o počinku (ogled o slikama intimnosti)*. (prev. M. Vuković). Sremski Karlovci, Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 2006.
10. Bašlar, Gaston. *Poetika prostora* (sa predgovorom S. Marića, prev. F. Filipović). Beograd: Kultura, 1969b.
11. Bachelard, Gaston. *Plamen voštanice* (prev. V. Zuppa). Zagreb: Razlog, 1969.
12. Bachelard, Gaston. *Poetika sanjarije* (prev. F. Kreho). Sarajevo: Veselin Masleša, 1982.
13. Bloh, Ernst. *Duh utopije* (prev. M. Tabaković). Beograd: BIGZ, 1982.
14. Богдановић, Милан. „Сеобе“, у: *Књига о Црњанском* (прир. М. Ломпар). Београд: Српска књижевна задруга, 2005, 130–140.
15. Bogosavljević, Srđan. *Ekspressionistička lirika*. Novi Sad: Svetovi, 1998.
16. Богосављевић, Срдан. „Поговор“, у: *Антологија експресионистичке приповетке* (прир. С. Богосављевић). Нови Сад: Светови, 1995, 245–258.
17. Брајовић, Драгомир. „Изнад зрака и облака“, у: *Стражилово Црњанског: песници* (прир. Лука Хајдуковић). Нови Сад: АлфаГраф, 2003, 85–88.
18. Бранковић, Светлана. *Сеобе Милоша Црњанског*. Нови Сад: БИТ, 1993.
19. Буњас, Vladimir. *Dnevnik o Crnjanskom*. Beograd: BIGZ, 1982.
20. Vajt, Kenet. *Nomadski duh*. Beograd: Centar za geopoetiku, 1994.
21. Vasiljev, Dušan. *Pesme*. Kikinda: Partizanska knjiga, 2017.
22. Велмар Јанковић, Светлана. „Песник тренутка који нестаје“, у: *Књига о Црњанском* (прир. М. Ломпар). Београд: Српска књижевна задруга, 2005, 3–37.
23. Винавер, Станислав. Каталог Свесловенске књижарнице, 1921.
24. Винавер, Станислав. „Предговор преводу Дванаесторице“. *Поезија*, год. 17, бр. 57/58, 2012, 170–177.
25. Vladošić, Slobodan. *Crnjanski, Megalopolis*. Beograd: Službeni glasnik, 2011.
26. Вучковић, Радован. *Српска авангардна проза*. Београд: Откровење, 2000.
27. Gvozdrenović, Ana. „Pokretne pesničke slike u putopisima Miloša Crnjanskog“. Novi Sad: Polja, br. 458, jul-avgust, 2009, 112–123.
28. Гогољ, Николај. *Петроградске приповетке* (прев. Б. Ковачевић). Београд: Рад, 1964.
29. Глушчевић, Зоран. „Магијско-утопијска хоризонтала и звездано-етерична вертикала у новој слици света Милоша Црњанског“, у: *Милош Црњански: теоријско-естетички*

- приступ књижевном делу* (прир. М. Шутић и М. Грујић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 1996, 21–33.
30. Глушчевић, Зоран. „Роман једног национа“, у: *Савремена проза* (прир. М.И. Бандић). Београд: Нолит, 1973, 710–717.
 31. Дединац, Милан. „Дневник о Чарнојевићу од Милоша Црњанског“. Београд: Путеви, 1, 1922, 29–32.
 32. Дединац, Милан. *Од немила до недрага*. Београд: Нолит, 1957.
 33. Деретић, Јован. *Кратка историја српске књижевности*. Нови Сад: Светови, 2001.
 34. Difren, Mikel. *Umjetnost i politika* (prev. J. Stojanović). Sarajevo: Svjetlost, 1982.
 35. Dostojevski, Fjodor M. *Zapisi iz mrtvog doma – Odvratna priča* (prev. M. Babović). Beograd: Rad, 1988.
 36. Eliade, Mircea. *Mit i zbilja* (prev. M. Cvitan, Lj. Mifka). Zagreb: Matica hrvatska, 1970.
 37. Živančević, Nina. *Crnjanski i njegov čitalac*. Pančevo: Mali Nemo, 2012.
 38. Živojinović, Branimir. “Pogovor”, у: G. Trakl. *San i pomračenje*. Beograd: Prosveta, 1973.
 39. Живојиновић, Велимир Massuka. „Роман Милоша Црњанског“, у: *Књига о Црњанском* (прир. Мило Ломпар). Београд: Српска књижевна задруга, 2005, 150–159.
 40. Zuppa, Vjeran. „Misao na sretnog čovjeka“, у: Bachelard, Gaston. *Plamen voštanice* (prev. V. Zuppa). Zagreb: Studentski centar sveučilišta u Zagrebu, 1969, 109–119.
 41. Ивков, Бошко. „О Стражилову Милоша Црњанског“, у: *Стражилово Црњанског: песници* (прир. Лука Хајдуковић). Нови Сад: АлфаГраф, 2003, 63–70.
 42. Игњатовић, С. Драгољуб. „Дневник о Чарнојевићу или нихилизам као упозорење“ у: *Књижевно дело Милоша Црњанског* (прир. Институт за књижевност и уметност). Књига 4. Београд: БИГЗ, 1972.
 43. Илић, Александар. „Суматраизам Милоша Црњанског“, у: „Дневник о Чарнојевићу“. Београд: Драганић, 1994, 185–188.
 44. Јамасаки, Кајоко. „Милош Црњански и 'Песме старог Јапана' “. Београд: Књижевна историја. XXV. br.91. 1993, 379–385.
 45. Јањушевић-Лековић, Гордана. „Синтаксичке и стилске структуре у дјелу Милоша Црњанског“: докторска дисертација. Београд, 2012.
 46. Јаћимовић, Слађана. „Ламент над Београдом - песничке координате једне судбине“, у: Милош Црњански: поезија и коментари (ур. Драган Хамовић). Београд: Институт за књижевност и уметност, Филолошки факултет Универзитета у Београду. Нови Сад: Матица српска, 2014. 254–266.
 47. Јеремић, Љубиша. „Код Хиперборејаца – путопис, успомене, памфлет, или роман?“, у: *Књига о Црњанском* (прир. М. Ломпар). Београд: Српска књижевна задруга, 2005, 316–349.
 48. Јовић, Бојан. „Поетика Милоша Црњанског-два страна утицаја“, у: *Милош Црњански: теоријско-естетички приступ књижевном делу* (прир. М. Шутић и М. Грујић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 1996, 77–87.
 49. Кашанин, Милан. *Судбине и људи*. Загреб: Просвјета, 2001.
 50. Кирилова, Олга. „Дом и бескућништво код Андрића и Црњанског“ (прев. Ј. Суботин), у: *Милош Црњански: теоријско-естетички приступ књижевном делу* (прир. М. Шутић и М. Грујић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 1996, 89–93.
 51. Koljević, Nikola. *Klasici srpskog pesništva*. Beograd: Prosveta, 1987.
 52. Konstantinović, Radomir. *Viće i jezik*. Beograd: Prosveta, Rad. Novi Sad: Matica srpska, 1983.
 53. Крњевић, Хатица. „Прамен дима са Итаке“. Београд: Књижевна реч, VI, бр. 91, 25.XI, 1977.
 54. Krčmar, Vesna. *Pesničko jedinstvo u Seobama I Miloša Crnjanskog*. Zagreb: Forum, 1983.
 55. Kulundžić, Josip. *Rukavica i nebo. Miloš Crnjanski „Dnevnik o Čarnojeviću“*. Zagreb: Kritika, II, 6, 1921, 229–230.
 56. Лазаревић, Бранко. „Лирика г. Црњанског“. књ. II, бр. 1. Београд: СКГ, 1921,

529–535.

57. Леовац, Славко. „Поетске визије“. Београд: Књижевност, XLVIII, књ. 99, бр. 5/6, 1993, 344–446.
58. Леовац, Славко. *Романсијер Милош Црњански*. Сарајево: Свјетлост, 1981.
59. Ломпар, Мило. *Аполонови путокази (есеји о Црњанском)*. Београд: Службени лист СЦГ, 2004.
60. Ломпар, Мило. *О завршетку романа*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2008.
61. Lončar, Mate. „Obzori sumatraizma“, у: *Књижевно дело Милоша Црњанског* (прир. Институт за књижевност и уметност). Књига 4. Београд: БИГЗ, 1972, 93–118.
62. Lotman, Juri. *Kultura i eksplozija* (prev. D. Aranitović). Beograd: Narodna knjiga, 2004.
63. Maraković, Ljubomir. „Novi roman (II)“. Zagreb: Hrvatska prosvjeta, god. XVI, br.6, 1929. 138–145.
64. Maraković, Ljubomir. „Putopisi“. Zagreb: Hrvatska prosvjeta, XVII, 8, 1930, 169–173.
65. Марић, Сретен. *О Башлару и Кајоау*. Београд: Службени гласник, 2010.
66. Марицки-Гађански, Ксенија, „Повратак ратника (Античке нијансе у поезици Милоша Црњанског), у: *Милош Црњански: теоријско-естетички приступ књижевног делу* (прир. М. Шутић и М. Грујић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 1996, 69–76.
67. Матицки, Миодраг. „Карасевдах Сеоба“, у: *Милош Црњански: теоријско-естетички приступ књижевног делу* (прир. М. Шутић и М. Грујић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 1996, 177–180.
68. Микић, Радивоје. „Прича, сан и манифест“, у: *Књига о Црњанском* (прир. М. Ломпар). Београд: Српска књижевна задруга, 2005, 98–129.
69. Микић, Радивоје. *Прича и значење*. Београд: Филип Вишњић, 2005.
70. Милосављевић, Петар. Дискурс романа *Дневник о Чарнојевићу* Милоша Црњанског“, у: *Милош Црњански: теоријско-естетички приступ књижевног делу* (прир. М. Шутић и М. Грујић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 1996, 199–205.
71. Милошевић, М. Милош. „Од Бајрона и Бранка до М. Црњанског“. Београд: Раскрсница, II, 13/14, 1924. 55–61.
72. Milošević, Nikola. *Zidanica na pesku*, Beograd: Slovo ljubve, 1978.
73. Милошевић, Никола. *Роман Милоша Црњанског, проблем универзалног исказа*. Београд: Српска књижевна задруга, 1970.
74. Михајловић, Борислав. *Портрети*. Београд: Нолит, 1988.
75. Младеновић, Танасије. „Стражилово као преплет ероса и танатоса“, у: *Стражилово Црњанског: песници* (прир. Лука Хајдуковић). Нови Сад: АлфаГраф, 2003, 17–26.
76. Миочиновић, Мирјана. „Маска Милоша Црњанског“, у: *Књига о Црњанском* (прир. Мило Ломпар). Београд: Српска књижевна задруга, 2005, 225–253.
77. Nastović, Ivan. *Seobe Miloša Crnjanskog i svetlu snova Vuka Isakovića*. Novi Sad: Prometej, 2007.
78. Недич, Марко. *Стилска преплитања*. Београд: Службени гласник, 2011.
79. Ниче, Фридрих. *Рођење трагедије*. Београд: Дерета, 2001.
80. Niče, Fridrih. *Tako je govorio Zaratustra* (prev. Milan Čurčin). Beograd: Grafos, 1987.
81. Nojman, Erih. *Velika majka – fenomenologija ženskih oblika nesvesnog* (prev. M. Stanisavac i M. Sovrović). Beograd: Fedon, 2015.
82. Његош, П.П. *Пјесме*. Цетиње: Обод и Београд: Просвета, 1982.
83. Olson, Elder. „V. B. Jejts: Jedrenje u Carigrad“, у: *Umetnost tumačenja poezije* (прир. D. Nedeljković, M. Radović). Beograd: Nolit, 1979, 493–504.
84. Орфелин, Захарија. „Плач Србији“, у: *Антологија српске поезије – Средње доба* (прир. П. Милосављевић). Београд: СКЗ, БИГЗ, 2004, 177–181.

85. Павловић, Горан. „Од Итаке до Суматре летом без крила“. Београд: Књижевност, LXVIII, бр. 2, 2013, 66–79.
86. Павловић, Горан. „Суматра Милоша Црњанског кроз феноменолошки приступ Гастона Башлара“. Панчево: Свеске, број 110, децембар 2013, 44–52.
87. Пандуровић, Сима. „Наша најновија лирика“. Београд: Мисао, I, 5, 1919/1920, 380–393.
88. Первић, Мухарем. „Војници и странци“, у: *Савремена проза* (прир. М.И. Бандић). Београд: Нолит, 1973, 704–709.
89. Perović, Muharem. *Seobe* Miloša Crnjanskog. Beograd: Treći program, br. 33-II 1977, 1977, 241–271.
90. Петковић, Новица. *Лирика Милоша Црњанског*. Београд: Терсит, 1994.
91. Петковић, Новица. *Од формализма ка семиотици*. Београд: БИГЗ и Приштина: Јединство, 1984.
92. Петковић, Новица. „Песник чулне истанчаности“, у: *Књига о Црњанском* (прир. М. Ломпар). Београд: Српска књижевна задруга, 2005, 72–85.
93. Петковић, Новица. „Сан Вука Исаковича (О песничкој структури Сеоба)“, у: *Два српска романа*, Београд: Народна књига, 1988.
94. Petković, Novica. *Seobe* Miloša Crnjanskog. Beograd: Zavod za užbenike i nastavna sredstva, 1985.
95. Петковић-Dis, Владислав. *Поезија* (прир. Н. Петковић). Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2003.
96. Петров, Александар. *Поезија Црњанског и српско песничтво*. Београд: Signature, 1997.
97. Петровић, Миодраг. „Песник који је тражио завичај“. Ниш: Градина, XIII, бр.2, 1978. 24–37.
98. Петровић, Предраг. *Авангардни роман без романа*. Београд: Институт за књижевност и уметност, 2008.
99. Петровић, Растко. „М. Црњански, *Дневник о Чарнојевићу*“. Београд: Време, 14. XII 1930, стр. 4.
100. Пуле, Жорж. *Критичка свест* (прев. Ј. Попов). Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1995.
101. Пуле, Жорж. *Метаморфозе круга* (прев. Ј. Новаковић). Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1993.
102. Pule, Žorž. *Čovek, vreme, književnost* (prev. I. M. Čemerikić i dr.). Beograd: Nolit, 1974.
103. Радин, Ана. „Суматраистичка и митска слика света (на примеру *Сеоба* Милоша Црњанског)“, у: *Милош Црњански: теоријско-естетички приступ књижевном делу* (прир. М. Шутић и М. Грујић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 1996, 181–188.
104. Радичевић, Бранко. *Песме*. Београд: Рад, 1975.
105. Радуловић, Милан. „Космогонија Милоша Црњанског – *Сеобе*“, у: *Милош Црњански: теоријско-естетички приступ књижевном делу* (прир. М. Шутић и М. Грујић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 1996, 139–153.
106. Раичевић, Горана. *Есеји Милоша Црњанског*. Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1995.
107. Раичевић, Горана. Коментари *Дневника о Чарнојевићу* Милоша Црњанског. Нови Сад: Академска књига, 2010.
108. Ракитић, Слободан. „Вечни суматраизам Милоша Црњанског“. Београд: Књижевне новине, XXXIX, број. 743, 1987. 35–48.
109. Ракитић, Слободан. „Од Итаке до привиђења“, у: *Књижевно дело Милоша Црњанског* (прир. Институт за књижевност и уметност). Књига 4. Београд: БИГЗ, 1972, 119–147.
110. Ređer, Draško. *Onaj drugi Branko* (razgovori, pisma, ogledi Miloš Crnjanski). Novi Sad: Srpska čitaonica i knjižnica Irig, 1985.

111. Рисојевић, Ранко. „Стражилово или сахрањени осмијех Милоша Црњанског“, у: *Стражилово Црњанског: песници* (прир. Лука Хајдуковић). Нови Сад: АлфаГраф, 2003, 71–77.
112. Ристић, Марко. „Путописи Милоша Црњанског“. Београд: Политика, бр. 7828, 18.02.1930, 1930. 9–10.
113. Ристић, Марко. „Сеобе“, у: *Књига о Црњанском* (прир. М. Ломпар). Београд: Српска књижевна задруга, 2005, 141–149.
114. Ristić, Marko. *Tri mrtva pesnika*. Zagreb: Izdavački zavod Jugoslavenske akademije, 1955.
115. Росић, Тања. „Дневник о сну. О дневничком предлошку у *Дневнику о Чарнојевићу*“, у: *Милош Црњански: теоријско-естетички приступ књижевном делу* (прир. М. Шутић и М. Грујић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 1996, 217–220.
116. Свето Јеванђеље по Јовану. *Библија или Свето писмо* (прев. Старог завјета Ђ. Даничић, прев. Новог завјета В. Стеф. Караџић). Београд: Издање библијског друштва.
117. Секулић, Исидора. „Белешка уз путопис *Љубав у Тоскани*“. Београд: СКГ, књ. III, 1930, 459–465.
118. Секулић, Исидора. „Око нашег романа“. Београд: СКГ. Књ.1, 1922, 130–153.
119. Serviје, Žan. *Istorija utopije* (prev. Vera Pavlović). Beograd: Clío, 2005.
120. Симовић, Љубомир. *Дупло дно: есеји о српским песницима*. Београд: Стубови културе, 2001.
121. Sioran, Emil. *Kratak pregled raspadanja* (prev. M. Danojlić). Sombor: Zlatna grana, 1995.
122. Сладоје, Ђорђо. „Лирска тврђава“, у: *Стражилово Црњанског: песници* (прир. Лука Хајдуковић). Нови Сад: АлфаГраф, 2003, 107–110.
123. Срећковић, Милутин (). „Коментари и Итака“. Београд: Књижевност, XLVIII, књ. 99, бр. 5/6, 1993, 500–510.
124. Станковић, Милан. „Суматраизам у лирици младог Црњанског“. Београд: Књижевност и језик. XXIII. бр.1-2, 1976, 18–19.
125. Стојнић, Мила. „Семантика и поетика наслова у делима Милоша Црњанског“, у: *Милош Црњански: теоријско-естетички приступ књижевном делу* (прир. М. Шутић и М. Грујић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 1996, 13–19.
126. Стојановић Пантовић, Бојана. *Српски експресионизам*. Нови Сад: Матица српска, 1998.
127. Татаренко, Ала. *Из чиста немира*. Београд: Завод за уџбенике, 2013.
128. Тешић, Гојко. *Српска књижевна авангарда (књижевноисторијски контекст 1902–1934)*. Београд: Институт за књижевност и уметност и Службени гласник, 2009.
129. Trakl, Georg. *San i rotgašenje* (prev. V. Živojinović). Beograd: Prosveta, 1973.
130. Ћосић, Бранимир. *Десет писаца десет разговора*. Београд: Геца Кон, 1931.
131. Flaker, Aleksandar. *Poetika osporavanja*. Zagreb: Školska knjiga, 1982.
132. Фридрих, Хуго. *Структура модерне лирике* (прев. Т. Бекић). Нови Сад: Светови, 2003.
133. Хатвани, Паул. „Есеј о експресионизму“, у: *Ekspressionizam* (прир. Z. Konstantinović). Cetinje: Obod, 1967.
134. Цвајг, Штефан. *Достојевски*. Београд: Књижарница светлост, 1931.
135. Џацић, Петар. *Простори среће у делу Милоша Црњанског*. Београд: Нолит, 1976.
136. Џацић, Петар. „Утопијско у делу Милоша Црњанског“, у: *Милош Црњански: теоријско-естетички приступ књижевном делу* (прир. М. Шутић и М. Грујић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 1996, 51–56.
137. Шмитран, Стевка. „Дневник о Чарнојевићу: Роман о палингенизији свијета“, у: *Милош Црњански: теоријско-естетички приступ књижевном делу* (прир. М. Шутић и М. Грујић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 1996, 207–216.
138. Шоп, Љилјана. *Ослоњени на празнину*. Београд: Дерета, 2009.
139. Шопенхауер, Артур. *Свет као воља и представа*. Нови Сад: Матица српска, 1981.

140. Шутић, Милослав. „Визуелна перцепција у лирици Црњанског“, у: *Књижевно дело Милоша Црњанског* (прир. Институт за књижевност и уметност). Књига 4. Београд: БИГЗ, 1972, 175–196.
141. Шутић, Милослав. *Црњански између „узвишеног“ и „ниског“*. Нови Сад: Летопис Матице српске, књ. 474, св. 4, октобар 2004, 2004, 487–512.
142. Шутић, Милослав. „Естетика лирског у стваралаштву Црњанског“, у: *Милош Црњански: теоријско-естетички приступ књижевном делу* (прир. М. Шутић и М. Грујић). Београд: Институт за књижевност и уметност, 1996, 35–49.

IX БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Павловић, Горан. „Од Итаке до Суматре летом без крила“. Београд: Књижевност, LXVIII, бр. 2, 2013, 66–79.
2. Павловић, Горан. „Суматра Милоша Црњанског кроз феноменолошки приступ Гастона Башлара“. Панчево: Свеске, број 110, децембар 2013, 44–52.
3. Павловић, Горан. „Прекобројни анђели или неконзистентни женски ликови у прози Данила Киша и Давида Албахарија“. Крагујевац: Савремена проучавања језика и књижевности (зборник радова са V научног скупа младих филолога Србије), година V, књ. 2, 2014, стр. 495-506.
4. Pavlović, Goran. „Utopijski svet Pavela Peperštejna“. Novi Sad: Zbornik radova Akademije umetnosti 2, 2014, str. 46-57.
5. Павловић, Горан. „Ђаво у роману Мирјане Новаковић *Страх и његов слуга*“. Крагујевац: Савремена проучавања језика и књижевности (зборник радова са VI научног скупа младих филолога Србије), година VI, књ. 2, 2015, стр. 195-206.
6. Pavlović, Goran. „Hibridni identiteti u romanu Zejdi Smit *Beli zubi*“. Novi Sad: Zbornik radova sa drugog međunarodnog interdisciplinarnog skupa mladih naučnika društvenih i humanističkih nauka konferencije Konteksti, broj 2, 2015, str. 395-407.

X ПРЕДЛОГ

Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да прихвати позитивну оцену докторске дисертације „Поетика простора у делу Милоша Црњанског“ мастера Горана Павловића и да кандидата позове на усмену одбрану.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

- 1.
- 2.
- 3.